

Motion till riksdagen 2021/22:4557

av **Christian Carlsson m.fl. (KD)**

med anledning av prop. 2021/22:156 Resursskolor och tilläggsbelopp för särskilt stöd

---

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att de lagändringar som föreslås i propositionen om antagning till resursskolor ska gälla såväl fristående som kommunala resursskolor och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma med förslag på en hållbar finansieringsmodell för resursskolor och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över det särskilda stödet och tilläggsbeloppen för elever i behov av särskilt stöd och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Alla barn ska få det stöd de behöver för att klara sin skolgång. Ingen elev ska hållas tillbaka och ingen ska lämnas efter av svensk skola. En viktig del i detta är att det finns goda och väl fungerande alternativ för elever med stora stödbehov. Det kan handla om mer stödundervisning i särskilda undervisningsgrupper och extra anpassningar eller stöd genom placering i resursskola. När det gäller elever med omfattande stödbehov så sviks alltför många i dagens samhälle. Barnen får inte det stöd de behöver, och förutsättningarna att bedriva resursskola i Sverige är bristfälliga.

I propositionen föreslås förändringar i syfte att utveckla och tydliggöra förutsättningarna för s.k. resursskolor. Dels ges förslag om en reglering av resursskolorna, dels ges förslag om bemyndigande till Skolverket att ta fram föreskrifter om tilläggsbelopp. Kristdemokraterna anser att det är bra att begreppet resursskolor förs in i lagstiftningen så att det finns en definition av den typen av skolor, men flera förslag saknas i propositionen. Det särskilda stödet och tilläggsbeloppen behöver ses över och det krävs

en hållbar finansieringsmodell för landets resursskolor. Vi ger vår syn på förslagen nedan.

Regeringens förslag

Förslag om att kommunala resursskolor inom grundskolan ska regleras och bestämmelser om särskilt stöd förtydligas

Regeringen föreslår inledningsvis att kommunala resursskolor inom grundskolan ska regleras och bestämmelserna om särskilt stöd ska förtydligas. Det innebär bl.a. att en kommun får begränsa utbildningen vid en viss grundskoleenhet till att avse elever i behov av särskilt stöd. Benämningen resursskola ska föras in i lagen och kommunen ska ansvara för att bedöma om en elev är i behov av sådant särskilt stöd som resursskolan erbjuder. Vidare föreslås att förhållandet mellan resursskolor och bestämmelserna om särskilt stöd i skollagen förtydligas.

Flera remissinstanser, såsom Barnombudsmannen (BO), SKR, Lärarförbundet och Friskolornas riksförbund, ser positivt på att det förtydligas att kommuner har möjlighet att inrätta resursskolor och att begreppet förs in i skollagen. Likaså Funktionsrätt Sverige och Riksförbundet FUB håller med om att det finns behov av reglering och möjliggörande av resursskolor.

Kristdemokraterna har vid flera tillfällen tagit initiativ i riksdagen till att resursskolorna ska få en egen definition i skollagen och vi välkomnar därför att begreppet resursskola nu äntligen förs in i lagstiftningen, och att bestämmelserna förtydligas. Vi tillstyrker förslaget.

Förslag om att ansökningsförfarandet ska vara likvärdigt och urval göras utifrån elevernas behov

Förslaget innefattar att en kommun ska besluta om placering vid en kommunal resursskola efter ansökan av elevens vårdnadshavare. Ansökan ska även få göras av elevens rektor, om eleven är placerad vid en av kommunens skolenheter och elevens vårdnadshavare medger det. Vid behov av urval ska elever med störst behov prioriteras.

Vi står bakom förslaget att en vårdnadshavare alltid ska ha möjlighet att ansöka om plats vid en kommunal resursskola, och att det ska vara upp till kommunen att bedöma om eleven tillhör målgruppen för resursskolan och kan erbjudas plats. Vi tillstyrker förslaget.

Förslag om placeringens uppföljning och utvärdering

Regeringen föreslår att placeringen av en elev vid en kommunal resursskola ska följas upp regelbundet och utvärderas. Rätten att gå vid resursskolan ska finnas så länge eleven är i behov av sådant särskilt stöd som skolan erbjuder.

Barnombudsmannen (BO) framför i sitt remissvar att elevens egna erfarenheter och synpunkter ska vara en del i uppföljningen och utvärderingen och Kristdemokraterna instämmer i Skolinspektionens påpekande om att elever måste kunna känna trygghet i en varaktig placering i resursskolan. Detta gäller särskilt för elever med stora stödbehov.

I propositionen föreslår regeringen att det införs en bestämmelse om att en elev har rätt att gå kvar vid resursskolan så länge eleven är i behov av det. Kristdemokraterna tillstyrker förslaget.

Förslag om tydligare regelverk för fristående resursskolor

Regeringen föreslår att benämningen resursskola ska införas i skollagen för fristående skolenheter som begränsar sin utbildning för elever i behov av särskilt stöd. Huvudmannen för en fristående resursskola ansvarar för att bedöma om en elev är i behov av det särskilda stöd som resursskolan erbjuder. Vi tillstyrker förslagen.

Vad gäller regelverket för de fristående resursskolorna så saknas dock flera viktiga aspekter i propositionen. Det framgår nämligen inte av förslaget till lagtext att en fristående resursskola ska tillämpa den urvalsgrund som föreslås för kommunala resursskolor, dvs. att elever med störst behov av det särskilda stöd som resursskolan erbjuder ska prioriteras. Vi föreslår att de i propositionen föreslagna lagändringar som avser antagning till resursskolor ska gälla såväl fristående som kommunala resursskolor. Det ska ges regeringen till känna.

Förslag om stärkt likvärdighet och rättssäkerhet i systemet med tilläggsbelopp för särskilt stöd

Förslaget innebär att bemyndigandet i skollagen för regeringen att meddela ytterligare föreskrifter om det tilläggsbelopp som kommunerna ska lämna till enskild verksamhet för barn som har ett omfattande behov av särskilt stöd, ska förses med en möjlighet för regeringen att delegera denna uppgift till den myndighet som regeringen bestämmer. Syftet är att systemet med tilläggsbelopp ska bli mer likvärdigt och rättvist så att barn och elever får det stöd de behöver. Kristdemokraterna tillstyrker förslaget då det måste tydliggöras och definieras vad som berättigar till tilläggsbelopp, och då det behövs en mer likvärdig tillämpning av bestämmelserna om tilläggsbelopp. Vi anser dock att mer behöver göras när det kommer till tilläggsbelopp och särskilt stöd.

De fristående resursskolorna hotas i dag av att skollagen och reglerna om tilläggsbelopp inte är anpassade till deras särskilda förutsättningar. En fristående resursskola ska själv först bedöma en elevs behov och därefter ta emot eleven och hoppas på att hemkommunen är beredd att betala för placeringen, vilket inte är rättssäkert eller likvärdigt i förhållande till det föreslagna systemet för kommunala resursskolor. Systemet för att erbjuda stöd till de elever som har de största stödbehoven fungerar inte. De fristående resursskolorna behöver dock finnas kvar, och de behöver därför bättre förutsättningar att verka för att varje barn ska kunna få det stöd han eller hon behöver.

Kristdemokraterna vill ge resursskolorna en egen definition i skollagen och vill att regeringen återkommer med förslag på en hållbar finansieringsmodell för resursskolor som är bättre anpassad efter resursskolornas särskilda förutsättningar och elevernas behov. Detta bör ges regeringen till känna.

Under de senaste åren har flera statliga utredningar visat på stora behov av att reformera förutsättningarna för resursskolorna. Inte minst konstaterade Likvärdighetsutredningen (SOU 2020:28) ”att dagens bestämmelser och ordning för beslut om tilläggsbelopp för elever i fristående skolor som har ett omfattande behov av särskilt stöd behöver utredas vidare”.

En annan utredning, En annan möjlighet till särskilt stöd – Reglering av kommunala resursskolor (SOU 2020:42), slår fast ”att både tillämpningen av bestämmelserna och hanteringen av ansökningar skiljer sig betydligt mellan kommuner”. Utredningen lyfter också fram resultat från en rapport från Sweco som visar på ”stora variationer mellan kommuner när det gäller vilka krav som ställs på underlagen vid ansökan, hur kommunens bedömningsstöd för hantering av ansökan ser ut och hur stor andelen avslag är”. Ingen av dessa utredningar har lämnat tillräckliga förslag som kan garantera långsiktiga och varaktiga villkor för resursskolorna.

Kristdemokraterna lade tillsammans med Moderaterna fram ett förslag till utskottsinitiativ i maj 2021 i syfte att ge resursskolorna en egen definition i skollagen och en hållbar finansiering som är bättre anpassad efter resursskolornas särskilda förutsättningar. Behandlingen av förslaget blev dessvärre en besvikelse då Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Miljöpartiet, Centerpartiet och Liberalerna valde att rösta nej till förslaget.

Det finns i dag vissa möjligheter för en kommun att ersätta resursskolan för de elever som får plats där, antingen genom tilläggsbelopp eller genom ett belopp som motsvarar en form av förstärkt grundbelopp eller strukturbidrag, vilket i dag har stöd genom 2 kap. 8 b § skollagen. Det är dock fortfarande upp till respektive kommun att avgöra om sådana förutsättningar föreligger, vilket lett till bristande likvärdighet mellan kommuner.

Att det i propositionen saknas en hållbar finansieringsmodell för de fristående resursskolorna är allvarligt. Situationen för resursskolorna är akut, och det krävs hållbara förslag för att säkerställa att de elever som har de största behoven kan få det stöd de behöver.

Kristdemokraterna vill tillsätta en statlig utredning för att se över det särskilda stödet och tilläggsbeloppen för elever i behov av särskilt stöd. Förutom att utreda en ny finansieringsmodell för resursskolorna så bör det övervägas om en förändrad ansökningsprocess när det gäller tilläggsbelopp skulle kunna skapa större förutsägbarhet när det kommer till resursskolornas finansiering. Kristdemokraterna anser att det även bör utredas om en behovsbedömning och beviljad rätt till ett tilläggsbelopp ska kunna gälla för längre tid än i dag, dvs. innan man behöver ansöka om detta på nytt.

Det bör avslutningsvis också övervägas om en statlig myndighet som exempelvis Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) bör överta kommunernas ansvar för behovsbedömningen vid ansökningar om tilläggsbelopp, detta för att säkerställa att inte kortsiktiga budgetskäl i kommunerna leder till en olikvärdig och orättvis bedömning som drabbar de barn som har stora stödbehov. Bedömningen av om en elev är berättigad till tilläggsbelopp ska vila på samlad expertis från skolan, och handläggningen av tilläggsbelopp behöver ske på likartat sätt mellan olika kommuner, för att vara rättssäker och likvärdig i hela landet.

Christian Carlsson (KD)

Pia Steensland (KD)

Acko Ankarberg Johansson (KD)

Roland Utbult (KD)